

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมกับทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ทำให้มีการตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการปรับตัวอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีลักษณะสังคมเปิด มีการติดต่อสัมพันธ์กับนานาอารยประเทศ มีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ด้านวัฒนธรรม และวิทยาการสมัยใหม่อย่างกว้างขวาง ทั้งในระดับรากหญ้า ระดับชุมชนเมือง และระดับประเทศ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้มีการยกระดับมาตรฐานและพัฒนาความรู้พื้นฐานของประชากร โดยเฉพาะด้านองค์ความรู้ ความสามารถทางด้านทักษะ กระบวนการ ตลอดจนเจตคติที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข คุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นต้องแก้ไขเร่งด่วน เพราะผู้สำเร็จการศึกษามีเพิ่มมากขึ้น แต่ยังขาดคุณภาพไม่ว่าจะเป็นคุณภาพด้านความสามารถในการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ การสร้างองค์ความรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมในการปฏิบัติตนด้านต่างๆ เช่น การทำงานเป็นทีม ความสามารถด้านการสื่อสารทั้งการเขียนและการพูด การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในระบบเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องความอ่อนด้อยในด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่างๆ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544:5) การพัฒนาประเทศให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยังมีปัจจัยหลายประการที่เป็นองค์ประกอบและที่สำคัญ เช่น ทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณ ทรัพยากรธรรมชาติ และการบริหารจัดการ ปัจจัยดังกล่าวจะต้องพัฒนาให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ในบรรดาปัจจัยที่พัฒนาประเทศนั้นมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด เพราะถ้ามนุษย์มีความรู้ มีความสามารถ และมีคุณภาพมีความเหมาะสมกับงาน การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ก็จะพัฒนาได้เป็นอย่างดี จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) กล่าวว่าคนไทยได้รับการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้น การขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มมากขึ้น แต่คุณภาพการศึกษายังคงเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ต้องให้ความสำคัญโดยเร่งด่วน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาซึ่ง

ประเมินจากค่าผลสะสมทางการศึกษา หรือระดับความรู้ทักษะในระดับสูงสุดของคนไทยทั้งประเทศโดยวัดจากจำนวนปีการศึกษา พบว่า เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 6.3 ปี และ 7.8 ปี ในปี 2543 และ ปี 2546 เป็น 8.5 ปี ในปี 2548 แต่ยังไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ และต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านในแถบเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ (ฝ่ายวิชาการสภายุคส์. 2549 :58)

เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและต่อเนื่องมีคุณภาพมีคุณธรรมร่วมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ และทำให้ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มขึ้น(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2547 ก:2) รัฐบาลจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการขึ้น มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 โดยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งมีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้มีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management:SBM) เพื่อเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพได้มาตรฐาน ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 34 (2) ที่กำหนดโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ตามแนวทางปฏิรูประบบราชการที่มุ่งหวังจะเห็นการจัดการศึกษาที่จะเอื้อต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน (พรชัย ภาพันธุ์. 2547 : 39) ซึ่งการบริหาร การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 28 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษารองรับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา และเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศออกเป็น 175 เขต มีการยุบรวมหน่วยงานทางการศึกษาบางหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ และสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ไปเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และให้สถานศึกษาหน่วยงานข้างต้นที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่อำเภอให้เป็นสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งให้ข้าราชการและลูกจ้างที่ปฏิบัติงานตามหน่วยงานดังกล่าวมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้นๆ โดยเป็นส่วนราชการส่วนกลาง สังกัดและขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 2548:4) การปรับเปลี่ยนหน่วยงานทางการศึกษานี้ มุ่งหวังที่จะปฏิรูปการศึกษาของชาติให้มีความสอดคล้องกับวิถีไทยและความเจริญแบบยั่งยืน ด้วยการกำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน หมายถึงการที่บุคลากรหลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนา เด็กและเยาวชนให้มีความเจริญงอกงามในทุกๆด้าน โดยมีวัตถุประสงค์ ให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้น เจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดี มีคุณภาพ เป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 ในมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจและจัดการศึกษาทั้งในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้กับ สถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 6) ในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านดังกล่าว จะเห็นได้ว่า งานทุกงานมีความสำคัญ แต่ที่ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการบริหารคือการบริหารงานวิชาการซึ่ง สอดคล้องกับปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 7) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลัก ของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ ส่วนการบริหารงานอื่นๆ เป็นไปเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้การบริหารงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมาย ดังจะเห็นได้จากการจัดการศึกษาดังปรากฏ ในมาตรา6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ.2542 : 9) ความว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าเป้าหมายสูงสุดของการบริหารองค์การระดับ โรงเรียน คือการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นตัวบ่งชี้ ที่สำคัญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ในมาตรา 48 กำหนดไว้ว่าให้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ

ภายนอกสาระบัญญัติดังกล่าวเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นแก่พ่อแม่ และประชาชน ว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ จะเห็นได้ว่า สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษา 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 :6)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 231 โรงเรียน ซึ่งจากการรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (National Test) ในปีการศึกษา 2549 ที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 (กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2549 :7 -10)โดยรวมปรากฏดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2549

ระดับชั้น	กลุ่มสาระการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 3	ภาษาไทย	41.96
	คณิตศาสตร์	41.13
	วิทยาศาสตร์	48.17
ประถมศึกษาปีที่ 6	ภาษาไทย	43.88
	คณิตศาสตร์	41.05
	วิทยาศาสตร์	35.29
	ภาษาอังกฤษ	39.70

จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าไม่ปรากฏว่าวิชาใดที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยถึงระดับร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ยังไม่บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กำหนดไว้ การเปลี่ยนแปลงการจัดระบบโครงสร้างการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาดังกล่าว ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งบุคคลที่รับผิดชอบ และมีส่วนพัฒนาหลักคือนงานวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ปรชา-

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่จะร่วมมือกันให้การดำเนินงานให้สำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามขอบข่ายและภารกิจการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย 12 ด้านดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 33 - 38)

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. ด้านการนิเทศการศึกษา
8. ด้านการแนะแนวการศึกษา
9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในปีการศึกษา 2550 ซึ่งมีประชากร กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,868 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2550 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ตารางเจซีและมอร์แกน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 44 - 45) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.2 ครูผู้สอน

2.1.3 ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในปีการศึกษา 2550 ตามขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ . 2546 : 33-38) จำแนกรายด้านได้ดังนี้

2.2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.2.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

2.2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.2.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2.2.7 การนิเทศการศึกษา

2.2.8 การแนะแนวการศึกษา

2.2.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

2.2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

2.2.12 การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เป็นความหมายของศัพท์บางคำที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการตามขอบข่าย และภารกิจการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดไว้ 12 ด้าน

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำ หลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยการศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 สารระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม นิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดให้มี เนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับผู้เรียนมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่ครู

2.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึงการกำหนดระเบียบว่า ด้วยการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้อง มาตรฐานการศึกษา สาระ แผนการสอนและ กิจกรรมการเรียนรู้การดำเนินการ วัดผลประเมินผล การเรียนตามสภาพความเป็นจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงานการจัดให้มีการเทียบโอน ความรู้ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประสานความ ร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัย

2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึงการศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครู ผลิต พัฒนา สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน การจัดหาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้และ พัฒนาด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการผลิตสื่อและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนางานวิชาการ กับสถาบันอื่น การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ หมายถึงการสำรวจแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่ง

เรียนรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียงการจัดตั้ง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้รวมทั้งการพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่ง การเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา การสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษาโดย ครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.7 การนิเทศการการศึกษา หมายถึงการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียน การสอนในสถานศึกษาการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการ และงานการเรียนการสอนในรูปแบบที่ หลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศ การศึกษาในสถานศึกษาการติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบ กระบวนการนิเทศงานวิชาการงานการเรียนการสอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น

2.8 การแนะแนวการศึกษา หมายถึงการจัดระบบแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพ ภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยร่วมมือกับครูทุกคนในสถานศึกษา ติดตามประเมินผลและ ประสานความร่วมมือด้านการแนะแนวศึกษากับสถานศึกษาอื่น

2.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึงการจัดระบบ โครงสร้างองค์กร เพื่อรองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดเกณฑ์ การประเมิน เป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา การวางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาการดำเนินการพัฒนางานตามแผน การ ติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน หมายถึงการศึกษาสำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชนจัดให้ความรู้เสริมสร้างความคิดและเทคนิค ทักษะทางวิชาการ เพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน และส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมทางวิชาการ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และ ท้องถิ่น

2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือสร้างเครือข่ายในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ และเอกชน รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวองค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การสำรวจและศึกษาข้อมูลรวมทั้งความต้องการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึงสถานศึกษาของรัฐ หรือเอกชนที่จัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงบุคลากรวิชาชีพซึ่งรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ ละแห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน ได้แก่ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2

5. ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ปฏิบัติการสอนรายวิชาต่างๆในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่สอนประจำชั้น รายชั้น หรือรายวิชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

6. ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่มีอำนาจ หน้าที่บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐ และเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหาร และ จัดการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีท้องที่รับผิดชอบในจังหวัด มหาสารคาม ได้แก่อำเภอนาइन อำเภอนาเชือก อำเภอบรบือ อำเภอยางสีสุราช อำเภอพยัคฆ- ภูมิพิสัย และอำเภอนาโพธิ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ตามภารกิจหลัก 12 ด้าน คือการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการ เรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรมหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ สำหรับนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานในด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY